

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5	
OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OKRESU	7	
Sytuacja polityczna na świecie w latach 1860-1914 – 7; Zmiany w budownictwie wojennymorskim i morskiej sztuce wojennej w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XIX w – 8;		
OKRĘTY, ICH UZBROJENIE I SPOSOBY WALKI	11	
Pancerniki (okręty liniowe, pancerniki obrony wybrzeża, monitory) – 11; Krążowniki – 14; Kanonierki torpedowe – 17; Kanonierki – 18; Torpedowce i niszczyciele – 18; Okręty podwodne – 20; Okręty pomocnicze – 21; Artyleria – 22; Broń minowa i torpedowa; 26; Pancernik – 28; Napęd – 31; Sposoby walki – 33;		
FRANCUSKIE EKSPEDYCJE NA MADAGASKAR 1883-1885 ORAZ 1894-1895	40	
Francuska interwencja na Madagaskarze w latach 1883-1885 – 40; Podbój Madagaskaru przez Francuzów w latach 1894-1895 – 44;		
WOJNA FRANCUSKO-CHIŃSKA, 1884-1885	49	
Opanowanie przez Francuzów Wietnamu – 49; Bombardowanie Hue – 51; Geneza konfliktu francusko-chińskiego – 53; Stosunek sił – 54; Bombardowanie Keelung – 58; Bitwa pod Foochow – 60; Działania eskadry wiceadm. Courbeta na rzece Min – 66; Zdobywanie przez Francuzów Keelung i desant pod Tamsui – 73; Blokada Tajwanu – 77; Próba przełamania blokady Tajwanu i starcie pod Sheipoo – 79; Blokada ryżowa – 83; Zdobywanie przez Francuzów Pescadorów – 84; Działania wojenne w Tonkinie – 86; Zakończenie działań wojennych – 88;		
TRZECIA WOJNA BIRMAŃSKA, 1885	93	
Geneza konfliktu – 93; Przeciwnicy – 93; Przebieg kampanii – 96;		
BUNTY WE FLOCIE ARGENTYŃSKIEJ 1890 i 1893	99	
Sytuacja wewnętrzna w Argentynie na początku lat dziewięćdziesiątych XIX w – 99; Bunt we flocie argentyńskiej w roku 1890 – 99; Działania floty podczas wojny domowej w 1893 r – 101;		
WOJNA DOMOWA W CHILE, 1891	104	
Geneza konfliktu – 104; Siły przeciwników – 105; Bunt we flocie chilijskiej – 105; Opanowanie północnych prowincji przez powstańców – 107; Działania pod Valparaiso i opanowanie przez powstańców Calderę – 109; Zatopienie pancernika Blanco Encalada – 110; Działania eskadry rządowej po zatopieniu pancernika Blanco Encalada – 113; Organizacja armii powstańczej – 115; Desant w zatoce Quinteros i zwycięstwo zwolenników Kongresu – 116;		
KONFLIKT FRANCUSKO-SYJAMSKI, 1893	121	
Geneza konfliktu i stosunek sił – 121; Starcie pod Paknam – 122; Blokada ujścia Menamu i zakończenie konfliktu – 124;		
WOJNA DOMOWA W BRAZYLII, 1893-1894	127	
Geneza konfliktu – 127; Bunt brazylijskiej floty – 128; Początek walk w zatoce Guanabara. 130; Działania rebelianckiej floty u wybrzeży stanów Rio Grande do Sul i Santa Catarina – 132; Walka o wyspy w zatoce Guanabara – 134; Formowanie się morskich sił rządowych – 137; Interwencja amerykańska w zatoce Guanabara – 138; Klęska rebeliantów w zatoce Guanabara – 138; Rozwój wydarzeń na południu Brazylii – 141; Zatopienie pancernika Aquidaban – 143;		
WOJNA JAPOŃSKO-CHIŃSKA, 1894-1895	149	
Geneza konfliktu – 149; Przeciwnicy – 153; Rozwój wydarzeń w Korei w czerwcu i lipcu 1894 roku – 160; Bitwa pod Pungdo – 161; Zatopienie Kow Shing – 165; Bitwa pod Syonghoan – 167; Działania Floty Peiyang w pierwszym miesiącu wojny – 168; Japońskie operacje desantowe w Korei i bitwa pod Phonyngiangiem – 170; Bitwa u ujścia Yalu – 174; Desant japoński pod Huayuankou i zdobycie Port Artura – 187; Japońska operacja desantowa pod Yungching – 191; Szturm Weihaiwei – 195; Działania floty podczas szturmowania Weihaiwei – 197; Ataki japońskich torpedowców na okręty chińskie w Weihaiwei – 200; Upadek twierdzy i zagłada Floty Peiyang – 206; Wojna w Mandżurii – 210; Rokowania pokojowe i podpisanie traktatu w Simonoseki – 213; Zajęcie Pescadorów – 215; Zajęcie Tajwanu – 217; Wpływ wojny japońsko-chińskiej na rozwój morskiej sztuki wojennej i budownictwa okrętowego – 220;		
INTERWENCJA BRYTYJSKA W ZANZIBARZE, 1896	228	
PODOBÓJ SUDANU PRZEZ BRYTYJCZYKÓW, 1896-1899	232	
Wybuch powstania Mahdiego – 232; Działania na Nilu w latach 1882-1885 – 326; Operacje bojowe w Sudanie do lata 1898 roku – 237; Bitwa pod Omdurmanem i klęska mahdystów – 240; Incydent brytyjsko-francuski w Faszodzie – 242;		

WOJNA GRECKO-TURECKA, 1897 I INTERWENCJA MOCARSTW NA KRECIE 244

Geneza wybuchu wojny – 244; Stosunek sił i działania wojenne na lądzie – 245; Działania wojenne na morzu – 246; Interwencja mocarstw na Krecie – 247;

WOJNA AMERYKAŃSKO - HISZPAŃSKA, 1898 250

Wybuch powstania na Kubie – 250; Katastrofa pancernika Maine – 251; Przeciwnicy – 253;

Działania wojenne na Karaibach: Pierwsze miesiące blokady Kuby – 260; Działania bojowe u wybrzeży Kuby w pierwszym miesiącu wojny – 263; Próby przerwania łączności pomiędzy Kubą i metropolią – 266; Hiszpańska odsiecz dla Kuby – 269; Poszukiwania eskadry kontradm. Cervery przez flotę amerykańską – 271; Blokada Santiago – 278; Zajęcie przez Amerykanów Guantánamo – 284; Lądowanie wojsk amerykańskich na Kubie i szturm Santiago – 287; Bitwa pod Santiago – 291; Kapitulacja Santiago – 305; Dalszy ciąg blokady północnego wybrzeża Kuby i Cienfuegos – 306; Bitwa pod Manzanillo – 310; Blokada San Juan – 313; Kampania na Puerto Rico – 314;

Działania wojenne na Filipinach: Sytuacja na Dalekim Wschodzie w momencie wybuchu wojny – 315; Bitwa pod Manilą – 319; Blokada i upadek Manili – 324; Wyprawa eskadry kontradm. Camary – 328; Zakończenie wojny i jej polityczne następstwa dla Stanów Zjednoczonych – 329;

POWSTANIE ANTYAMERYKAŃSKIE NA FILIPINACH, 1899-1902 335

Przyczyny wybuchu powstania – 335; Wybuch powstania i walki o Manilę – 337; Dalsze walki na wyspie Luzon – 338; Działania wojenne w innych rejonach Filipin – 341; Upadek powstania – 342;

INTERWENCJA MOCARSTW W CHINACH PODCZAS POWSTANIA „BOKSERÓW”, 1900-1901 344

Sytuacja w Chinach po wojnie z Japonią – 344; Wybuch powstania I Ho T'uan – 346; Zdobycie fortów Taku – 349;

INTERWENCJA NIEMIECKA NA HAITI, 1902 357**INTERWENCJA MOCARSTW W WENEZUELI, 1902-1903. 359****INTERWENCJA AMERYKAŃSKA PODCZAS SECESJI PANAMY, 1903. 361****WOJNA ROSYJSKO-JAPOŃSKA, 1904-1905 363**

Przyczyny wybuchu wojny - 363; Przeciwnicy i ich plany - 366;

Działania wojenne w rejonie Port Artura: Początek działań wojennych - 379; Bitwa pod Chemulpo - 382; Pierwszy atak na eskadrę portarturską - 386; Bitwa pod Port Arturem 9 lutego 1904 r. - 387; Rosyjskie działania minowe pod Port Arturem w lutym 1904 r. - 390; Dalsze ataki na okręty rosyjskie pod Port Arturem i pierwsza próba „zakorkowania” rosyjskiej bazy

przez brandery - 392; Lądowanie wojsk japońskich w Korei - 395; Pierwsze bombardowanie Port Artura przez flotę japońską - 397; Przybycie do Port Artura viceadm. Makarowa i podjęte przez niego działania zmierzające do wzmocnienia obronności twierdzy - 399; Drugie bombardowanie Port Artura przez flotę japońską - 401; Druga próba „zakorkowania” Port Artura przez japońskie brandery - 402; Zatonięcie pancernika Pietropawłowsk i śmierć viceadm. Makarowa - 405; Operacja przerzucenia do Korei i Mandżurii II Armii japońskiej - 406; Trzecia próba „zakorkowania” Port Artura przez japońskie brandery - 408; „Czarny tydzień” floty japońskiej pod Port Arturem - 410; Bitwa pod Kinchou i zajęcie przez Japończyków Dalnego - 412; Początek blokady Port Artura - 414; Próba odblokowania Port Artura i bitwa pod Wafangou - 415; Pierwsza próba przerwania blokady przez eskadrę portarturską - 417; Walki na przedpolach Port Artura - 421; Przelamanie rosyjskich pozycji osłonowych na Wzgórzach Zielonych i Wilczych - 424; Lipcowe walki w Mandżurii i zatopienie kanonierki Siwucz - 426; Szturm pozycji rosyjskich na wzgórzach Dagushan i Siaogushan na przedpolach Port Artura - 427; Druga próba przerwania blokady Port Artura. Bitwa na Morzu Żółtym - 428; Kolejne szturmy japońskie na Port Artur - 446; Bitwy pod Laoyangiem i nad rzeką Shahe w Mandżurii - 448; Morska blokada Port Artura po bitwie na Morzu Żółtym - 449; Działania minowe pod Port Arturem - 454; Działania japońskiej artylerii obłężniczej pod Port Arturem - 459; Zdobycie przez Japończyków Wysokiej Góry i zagłada eskadry portarturskiej - 461; Ataki torpedowe na pancernik Siewastopol - 463; Upadek Port Artura - 469;

Działania eskadry władywostockiej: Pierwsze dwa rajdy krążowników władywostockich w celu zwalczania żeglugi japońskiej - 473; Bombardowanie Władywostoku przez eskadrę viceadm. Kamimury 6 marca 1904 r - 476; Trzeci rajd rosyjskich krążowników i zatopienie transportowca Kinshu Maru - 475; Uszkodzenie krążownika Bogatyr - 477; Czerwcowy rajd rosyjskich krążowników na wody Cieśniny Koreańskiej - 477; Rajd rosyjskich torpedowców ku brzegom Hokkaido - 480; Drugi rajd krążowników władywostockich na wody Cieśniny Koreańskiej - 481; Oceaniczny rajd Władywostockich krążowników - 484; Bitwa pod Ulsanem - 486; Działania władywostockiej eskadry po 14 sierpnia 1904 r - 491; Działania minowe pod Władywostokiem - 490; Działania rosyjskich okrętów podwodnych na Dalekim Wschodzie - 494; Operacje floty japońskiej przeciw żegludze władywostockiej - 496; Japońskie operacje desantowe w Gensanie i Songjin - 498; Działania lądowe w Mandżurii od stycznia do marca 1905 r., bitwy pod Sandepu i Mukdenem - 498

Wyprawa II i III Eskadry Oceanu Spokojnego: Działania eskadry kontradm. Wirieniusa w momencie wybuchu wojny - 500; Formowanie II Eskadry Oceanu Spokojnego - 501; Działania rosyjskich krążowników pomocniczych latem 1904 r - 503; Wyplięnięcie II Eskadry Oceanu Spokojnego - 505; Incydent hulski - 506; Przejście II Eskadry na Madagaskar - 508;

Rejs zespołu kmdr Dobrotworskiego - 510; Rejs II Eskadry przez Ocean Indyjski - 511; Rejs III Eskadry Oceanu Spokojnego - 513; Przygotowania Japończyków do spotkania II i III Eskadry Oceanu Spokojnego - 513; Rejs połączonej eskadry rosyjskiej ku Cieśninie Koreańskiej - 519; Bitwa pod Tsushimą - 521; Działania rosyjskich krążowników pomocniczych - 557; Reorganizacja floty japońskiej po bitwie pod Tsushimą - 558; Zajęcie przez Japończyków Sachalinu - 561; Działania floty japońskiej po upadku Sachalinu - 562; Zakończenie wojny - 563; Wpływ wojny rosyjsko-japońskiej na rozwój morskiej sztuki wojennej i budownictwa okrętowego - 565;

REWOLUCJA 1905-1907 ROKU WE FLOCIE ROSYJSKIEJ

579

Przyczyny i przebieg rewolucji - 579; Bunt na pancerniku Książ Potiomkin-Tawriczieskij - 581; Powstanie marynarzy w Sewastopolu - 584; Wydarzenia rewolucyjne we Flocie Bałtyckiej latem 1906 r - 588;

WOJNA TURECKO-WŁOSKA, 1911-1912

590

Przyczyny wybuchu wojny - 590; Przeciwnicy - 591; Działania wojenne u wybrzeży Epiru i Albanii - 595;

Zajęcie przez Włochów wybrzeża Trypolitanii i Cyrenajki - 596; Działania floty włoskiej u wybrzeży Libii od listopada 1911 roku do końca wojny - 600; Działania na morzu Czerwonym - 603; Działania floty włoskiej u wybrzeży tureckich - 605; Zakończenie działań wojennych - 610;

WOJNY BAŁKAŃSKIE, 1912-1913

612

Przyczyny wybuchu pierwszej wojny bałkańskiej - 612; Przeciwnicy - 613; Działania wojenne w Macedonii i Tracji do grudnia 1912 roku - 616; Działania wojenne na Morzu Czarnym - 618; Działania floty greckiej do grudnia 1912 roku - 620; Bitwa koło przylądka Elli - 622; Bitwa pod Lemnos - 626; Raid krążownika Hamidiye - 629; Działania wojenne w końcowej fazie pierwszej wojny bałkańskiej - 630; Zakończenie pierwszej wojny bałkańskiej i druga wojna bałkańska - 633;

ANEKS - wykaz stanu flot wojennych państw uczestniczących w wojnach i konfliktach zbrojnych na morzu w latach 1883-1914

634

BIBLIOGRAFIA

719